

وصله‌پینه‌های زندگی کارگری

شهرآرا در میزگردی برخی از مشکلات و چالش‌های مهم شغلی کارگران را بررسی کرد

مرتضی محمدپور

میزگرد

«بالا بردن توانایی‌های کارگران، یک وظیفه است. در روایت آمده است که ظلم به کارگر، موجب نابودی همه اعمال خیر و حرام شدن بوی بهشت می‌شود. البته این را بدانید که ظلم به کارگر فقط دستمزد ندادن نیست؛ بلکه اقدام نکردن در زمینه بیمه، بهداشت، آموزش، ابتکار، مهارت‌افزایی، سلامت خانوادگی و امنیت شغلی نیز ظلم به کارگران است.» این جملات بخشی از سخنرانی مهم رهبر معظم انقلاب در دیدار با جامعه کارگری کشور بود. همان میهمانانی که در حسینیه امام خمینی^(ره) به دیدار رهبر معظم انقلاب رفتند، درحالی‌که سربند لیبک «یاخامنه‌ای» بر پیشانی داشتند. اگرچه همگی از طبقه کارگران بیمه‌شده با دریافتی منظم حقوق نبودند، اما در دیدار رهبر معظم انقلاب نشان دادند که به اصل نظام پایبند هستند و با این حال، مطالبات صنفی خود را بر بستر قانون دنبال می‌کنند. میزگرد شهرآرا با حضور نمایندگان جامعه کارگری مشهد و جمعی از فعالان حوزه کار نیز با همین هدف برگزار شد تا کارگران از شیرینی‌های کار و البته دغدغه‌هایشان بگویند و رسانه مردم مشهد در روز جهانی کار و کارگر، انعکاس‌دهنده مطالبات و خواسته‌هایشان باشد.

● معیشت کارگر، گروگان در دست کارفرما نخستین روایت از علیرضا رنجبری است؛ کارگری که پس از حدود دو دهه فعالیت در یک شرکت در حوزه نفت و پتروشیمی، وقتی در دولت سابق برخی تخلفات را با هیئت حاکمه شرکت متبوع خود مطرح کرد، قرارداد موقتش را تمدید نکردند و از کار معلق شد. باین‌حال، اگرچه پیگیری‌های حقوقی آقای رنجبری ختم به نتیجه شد و اداره کار استان تشخیص داد که طبق قانون، اولاً شرکت مکلف به بازگشت وی به شغل قبلی است. دوماً باید این قرارداد دائمی شود و سوماً فرد می‌تواند از رده کارگری به کارمندی تغییر رده پیدا کند؛ اما همین بند آخر، ثمره همه این پیگیری‌ها را نابود کرد؛ زمانی‌که پرونده آقای رنجبری به دلیل خروج از صف کارگری، از حوزه اختیارات اداره کل کار خارج شد و در راهروهای دادگستری، وزارت نفت، دیوان عالی کشور و دیوان عدالت اداری سرگردان ماند. وی می‌گوید: در دولت جدید خوشبختانه به‌کارم با همان رده‌بندی کارگری باز گشتم. دولت سیزدهم واکنش بدون اغماضی در برابر مطالب وارد بر کارگران دارد. از این‌رو با شروع کار دولت کنونی توانستم پرونده‌ام را به سرانجام برسانم اما هرگز از یاد نمی‌برم که بیش از هفت سال از عمرم به پیگیری امور بازگشت به کار گذشت و هزینه‌گرافی هم در جریان این رفت‌وآمدهای بی‌وقفه به دفاتر وزارتی و ادارات تهران خرج شد.

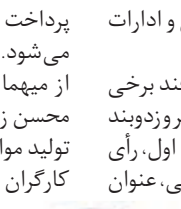
آن‌طور که این کارگر با سابقه می‌گوید، رفند برخی مدیران دولت گذشته برای تضییع حق کارگروزدوبند با کارفرما آن بود که حتی در یک یا دو بند اول، رأی به نفع کارگر صادر می‌شد، اما در بند پایانی، عنوان کارگر بودن را از فرد سلب می‌کردند تا در روند اجرای حکم، قانون کار از حیز انتفاع ساقط شود. این همان تیر خلاصی به کارگر است. وی می‌افزاید: برخی کارفرمایان، معیشت کارگر را گروگان می‌گیرند. وقتی محاکم معتبر، رأی به نفع کارگر می‌دهند، از حذف امتیازات فیش حقوقی گرفته تا ترندهای دیگر، شرایطی ایجاد می‌کنند تا حتی کارگر درباره حقوق قانونی اش، زمینه‌ساز تمکین به فشارها شود.

● کارگری یا کارمند؟

یکی دیگر از گلایه‌های رنجبری که با مطالبه بسیاری از کارگران مشابهت دارد، سوءاستفاده کارفرمایان از «کارگر» یا «کارمند» اعلام‌کردن نیروی انسانی است؛ به این معنا که در برخی قراردادهای کارگری به عمد از واژه حقوقی کارمند استفاده می‌شود تا افراد را از عیدی و پاداش ویژه کارگران در پایان سال محروم کند؛ اما از سوی دیگر، در همین قراردادها، زمانی که پای خانه‌های سازمانی به‌عنوان حق کارمندان به میان می‌آید، کارفرمایان قراردادها را براساس قانون کار درنظر می‌گیرند و نیروی انسانی را کارگر می‌دانند. وی می‌افزاید: محاسبه حق سنوات هم یکی از پیامدهای همین مسئله است. در برابر این پیشنهاد که حق سنوات براساس آخرین دریافتی کارگران باشد، شورای کار بی تفاوت ماند تا در نهایت

علیرضا رنجبری:
امیدوارم با تصویب نهایی قانون تبدیل وضعیت نیروهای شرکتی تا پایان شهریورماه، دولت مکلف شود که تا پایان سال و در مدت ۶ ماه، این قانون را به مرحله اجرا برساند و در این شرایط، مشکلات حقوقی و چالش‌های قراردادهای بسیاری از کارگران برطرف شود

محسن زارعی:
از همکارانم در واحدهای تولیدی دیگر سراغ دارم که کارفرمایان مدت‌ها به دنبال اخذ وام بانکی بود؛ اما پس از ناکامی، کارگران متوجه دیرکرد چشمگیر حقوقشان شدند و بعدها کاشف به عمل آمد که مدیران کارخانه‌ها با حقوق کارگران نشان سرمایه در گردش را تأمین کرده‌اند

پرداخت حقوق و مزایا کمتر در میان آن‌ها مشاهده می‌شود. این بخش از گفت‌وگو مورد تأکید یکی دیگر از میهمانان این میزگرد تخصصی قرار می‌گیرد؛ محسن زارعی، کارگر فعال در یکی از شرکت‌های تولید مواد غذایی، اگرچه می‌گوید حقوق و مزایای کارگران این صنعت در زمان مناسب واریز می‌شود، اما چالش‌های دیگری در این صنعت باعث شده است تا بهره‌وری رشد درخور توجهی نداشته باشد.

آن‌طور که زارعی بیان می‌کند، اگر صنایع فلزی هر شش ماه یک بار به کارگر حقوق پرداخت می‌کنند، امروز باید اذعان کرد که صنایع غذایی به دلیل اقبال همیشگی مردم به محصولات غذایی، این کارخانه‌ها به‌طور پیوسته در حال افزایش ارزش سهام، پیشرفت و البته افزایش سرمایه در گردش هستند. همین دلیل هم زمینه‌ساز پرداخت بموقع حقوق و مزایا به کارگران می‌شود. وی می‌افزاید: از همکارانم در واحدهای تولیدی دیگر سراغ دارم که کارفرمایان مدت‌ها به دنبال اخذ وام بانکی بود، اما پس از ناکامی، کارگران متوجه دیرکرد چشمگیر حقوقشان شدند و بعدها

کاشف به عمل آمد که مدیران کارخانه‌ها با حقوق کارگران نشان سرمایه در گردش را تأمین کرده‌اند.

● حق مسکن غیرواقعی کارگران

توجه به کرامت کارگران، اگرچه مسئله‌ای هزینه‌ساز برای کارفرمایان تلقی می‌شود، می‌تواند منافع و دستاوردهای چشمگیری هم برایشان به ارمغان بیاورد. این یک حقیقت است که کارگری که انگیزه داشته باشد، بهره‌وری خواهد داشت و بر همین اساس، زارعی باور دارد که اگر کارفرمایان نیم‌درصد سودشان را به‌عنوان سهام به کارگران پرداخت کنند،

کارگر فضای کارگاهی اش را خانه دوم خود می‌داند. وی بیان می‌کند: ماده ۴۷ قانون کار ناظر بر بحث بهره‌وری است. اینکه عیدی و پاداش پایان سال را به‌جای خرداد سال آینده، در دی‌ماه همان سال و

حسین بیگلریزاده:
دخالت‌های نابجای ادارات کار، گاهی کار را به جایی می‌رساند که روند رسیدگی به اختلاف کارگر و کارفرما، طولانی می‌شود؛ فرسایشی می‌شود؛ فرسایشی که در شرایط محرومیت کارگر از درآمد ماهیانه صورت می‌گیرد یا ختم به انصراف کارگران می‌شود و یا آن‌ها را وادار به تسلیم در برابر بی‌قانونی کارفرما می‌کند.

گلایه‌های بیگلریزاده بیش از همه ناظر بر ریش سفیدی غیرضروری اداره کل کار، تعاون و رفاه اجتماعی استان است و تأکید می‌کند که این دخالت‌های نابجا، گاهی کار را به جایی می‌رساند که روند رسیدگی به اختلاف کارگر و کارفرما، طولانی می‌شود؛ فرسایشی می‌شود، فرسایشی که در شرایط محرومیت کارگر از درآمد ماهیانه صورت می‌گیرد یا ختم به انصراف کارگران می‌شود و یا آن‌ها را وادار به تسلیم در برابر بی‌قانونی کارفرما می‌کند.

وی می‌افزاید: اصل تسریع در کار در همه شئون پیگیری پرونده‌های قانون کار صادق است. اینکه اداره کار برخلاف قانون، مهلت احضار رئیس کارگاه را از پنج روز به پانزده روز افزایش دهد، برخلاف نص صریح قانون و مصداق اطلاع دادرسی است. علاوه بر این، حقیقت تلخی است اگر بگوییم بعضی مسائل در سطح کلان، ساده‌تر از سطح استان حل‌وفصل می‌شود؛ زیرسازوکار اداری در اینجا به‌گونه‌ای طراحی شده است که برخی خود را والایتر از مقام پاسخگویی به مردم می‌دانند.

● امنیت شغلی، شرط امنیت ملی جمع‌بندی و پرداختن به پیشنهادی قانونی این مطالبات در انتهای جلسه به احسان سهرابی، فعال حوزه کارگری و قانون کار، محول می‌شود. به گفته وی اگر امنیت شغلی وجود داشته باشد، امنیت اقتصادی و اجتماعی برقرار خواهد بود و به همین دلیل است که قانون کار براساس مصادیق کفبری تدوین شده است تا بر این مبنا، کارگر پس از اینکه اخراج شد یا هر مشکل دیگری برایش پیش آمد، شرایطی پیش نیاید که برای تأمین اوراق خانواده یا حل نیازهای فرزندان در پی استعمال مواد مخدر برود، دست به سرقت بزند یا عمل مجرمانه مرتکب شود. سهرابی می‌گوید که در شرایطی که در سال بیش از هشتصد کارگر در فضاهای کارگاهی از بین می‌روند، نباید پرونده بیمه‌های کارگری دچار چنین گره‌های کوری باشد. وی می‌افزاید: تبصره ماده ۲۷ قانون کار می‌گوید که اگر کارگر تخلف انضباطی داشت، بی‌تردید اخراج شود. این اصلی است که همه آن را قبول دارند، اما در شرایطی که بیش از هفده‌نوع قرارداد در سازمان‌های مختلف کشور وجود دارد، برخی کارفرمایان مفادی را در

احسان سهرابی:
کارگران مطالبات به‌حق و در حوزه‌های مختلف و به‌ویژه معیشت خود دارند و همواره آن‌ها را پیگیری می‌کنند؛ اما باین‌حال اجازه نمی‌دهند که دشمنان ایران از این مسائل برای تضعیف انقلاب اسلامی سوءاستفاده کنند

قراردادها درج می‌کنند که براساس آن به سادگی می‌توانند اعمال سلیقه شخصی کنند و کارگر را از کار برکنار کنند. سهرابی در پایان با اشاره اینکه کارگران از اول انقلاب حامی نظام اسلامی هستند، تأکید می‌کند: کارگران مطالبات به‌حق در حوزه‌های مختلف و به‌ویژه معیشت خود دارند و همواره آن‌ها را از مسیرهای قانونی پیگیری می‌کنند، اما باین‌حال اجازه نمی‌دهند که دشمنان ایران از این مسائل برای تضعیف انقلاب اسلامی سوءاستفاده کنند.

تعددی که این شرکت انجام داد و اخراج مرا حاصل دستور مدیران بالادستی مجموعه دانست، زمان زیادی برد تا طبق تحقیقات مشخص شود که این ادعا از اساس واهی بوده و برکناری ما بر مبنای خواست خودشان بوده است. باین‌حال، پیگیری کردیم اما در نهایت، اداره کار مقرر کرد تا در کارگاه سازش صورت بگیرد، آن‌هم در شرایطی که برخلاف اصل ۱۵۷ و ماده ۳۱ قانون کار، سازش زمانی صادق است که کارگاه یک تشکل کاری همچون شورای اسلامی کار داشته باشد.

بازار

خط و نشان جهاد کشاورزی برای متخلفان بازار مرغ

جزایری را در روزهای اخیر افزایش تقاضا و کاهش توزیع مرغ سبب شده است تا برخی فروشگاه‌ها به منظور کسب سود بیشتر، از توزیع مرغ کامل خودداری کرده و فقط مرغ رابه‌صورت قطعه‌کاری وبا قیمت‌های بیشتر از نرخ متعارف بازار بفروشند. مدیر جهاد کشاورزی مشهد در گفت‌وگو با شهرآرا این مسئله را تخلف دانست و گفت: براساس قانون، توزیع مرغ قطعه‌بندی به‌میزان مورد نیاز بازار مجاز است، اما اگر فروشنده‌ای از توزیع مرغ گرم خودداری کرده و توزیع قطعات مرغ را بهانه‌ای برای گران‌فروشی کند، با آن فروشگاه برخورد می‌شود. شهروندان نیز می‌توانند این گونه تخلفات را به شماره ۱۲۴ برای رسیدگی اطلاع دهند.

محمد میری دیسفانی در پاسخ به این سؤال که چرا به‌هر نفر فقط سه مرغ منجمد فروخته می‌شود، بیان کرد: درحال حاضر تقاضا برای مرغ در بازار بیشتر شده است، ازاین‌رو به منظور تأمین مرغ خانوارها تصمیم گرفته شده است تا به‌هر فرد سه مرغ منجمد داده شود. باین‌حال، این اطمینان را به شهروندان می‌دهیم که روند توزیع مرغ در مشهد ادامه دارد و در روزهای آینده بازار وضعیت بهتری را تجربه خواهد کرد.

وی بابیان اینکه روزانه پنجاه تاصدثن مرغ در مشهد توزیع می‌شود، گفت: به‌منظور تأمین مرغ مورد نیاز مشهد، مقرر شده است تا از ظرفیت‌های سایر شهرستان‌های خراسان رضوی و استان‌های هم‌جوار نیز استفاده شود. درکنار این مسئله کشتارگاه‌های مرغ موظف شده‌اند که در روزهای تعطیل نیز فعالیت داشته باشند تا در روند توزیع مرغ در بازار خللی ایجاد نشود. همچنین روند نظارت بر توزیع مرغ از کشتارگاه تا سطح بازار در روزهای گذشته تشدید شده است.

● توزیع ۳ هزار و ۳۰۰ تن مرغ منجمد بازار

مدیرکل پشتیبانی امور دام جهاد کشاورزی خراسان رضوی هم به این‌تراف گفت: ۳ هزار و ۳۰۰ تن مرغ منجمد در شهرستان‌های استان طی یک ماه گذشته باهدف حمایت از مصرف‌کنندگان و تنظیم بازار توزیع شده است. سعادت علی نیا افزود: باتوجه به پیش‌بینی کاهش تولید در فروردین در پی افت میزان جوجه‌ریزی در اسفند پارسال با تأمین و توزیع مرغ منجمد تلاش شد در هفته آخر فروردین تا نیمه اردیبهشت امسال و زمان رفع مشکل کمبود مرغ گرم، از مردم و مصرف‌کنندگان حمایت شود. وی با اشاره به توزیع مرغ منجمد در خراسان رضوی، گفت: ۳ هزار و ۳۰۰ تن مرغ منجمد برای استان تأمین شده است و به‌طور میانگین روزانه ۱۵۰ و ۲۰۰ تن در استان توزیع می‌شود. مدیرکل پشتیبانی دام خراسان رضوی اظهار کرد: مرغ منجمد با دو قیمت هر کیلوگرم ۴۳ و ۴۵ هزار تومانی عرضه می‌شود و توزیع مرغ منجمد از سردخانه‌های مشهد برای مصرف‌کننده به قیمت ۴۳ هزار تومان و از سردخانه دیگر شهرستان‌ها با قیمت ۴۵ هزار تومان عرضه می‌شود.

علی نیا تأکید کرد: در صورت هرگونه نیاز به افزایش سهمیه توزیع در این بخش، در صورت مصوبه ستاد تنظیم بازار استان قابلیت افزایش عرضه را داریم. وی گفت: سال گذشته در مجموع ۶ هزار و ۴۰۰ تن مرغ منجمد در خراسان رضوی توزیع شده است که نسبت به سال قبل از آن دو برابر رشد را نشان می‌دهد.

خبر

پایان کار فاطمی امین در وزارت صمت

فارس استیضاح وزیر صنعت، معدن و تجارت در جلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی مطرح شد و پس از توضیحات متقاضیان استیضاح و دفاعیات وزیر، این استیضاح به رأی مجلس گذاشته شد و رأی به عدم اطمینان دادند. نمایندگان با ۱۶۲ رأی موافق، ۱۰۲ رأی مخالف، ۲ رأی متنع و ۶ رأی باطله از مجموع ۲۷۲ رأی به فاطمی‌امین رأی اعتماد ندادند و وی از سمت خود برکنار شد.

دریافت مالیات از خانه‌های خالی کلید خورد

فارس دولت تا ۱۵ شهریور به مالکان واحدهای مسکونی فرصت داده است تا خانه‌های خود را بفروشند یا اجاره بدهند، درغیراین صورت مشمول مالیات خانه‌های خالی می‌شوند. دولت قصد دارد اسماً ۲ هزار میلیارد تومان از مالکان خانه‌های خالی، مالیات اخذ کند. البته مسئولان می‌گویند که هدف، افزایش درآمد‌های دولت نیست؛ بلکه افزایش عرضه به‌منظور کنترل بازار مسکن و اجاره‌بها هدف غایی محسوب می‌شود.

قیمت خودروهای وارداتی اعلام می‌شود

مهرامدیر طرح واردات خودرو وزارت صمت گفت: در روزهای آینده قیمت نهایی خودروهای وارداتی از سوی سازمان حمایت نهایی خواهد شد و پس از آن عرضه خودروها انجام می‌شود. مهدی ضیعی اظهار کرد: تا تلاش وزارت صنعت، معدن و تجارت و دستگاه‌های مرتبط بعد از پنج سال وقفه، اولین سری از خودروهای وارداتی از گمرک آیرین ترخیص شد. این نخستین محموله از هزار ۱۰۸ خودرو چانگان است. طی روزهای آینده سری جدید خودروها وارد کشور خواهد شد و عملیات تخلیه آن‌ها در بنادر انجام می‌شود.

سکه دوباره اوج گرفت

اقتصادنیوزا دیروز قیمت طلا و سکه باز هم افزایشی شد. بازار، نوسان زیادی دارد و قیمت‌ها در بازار به‌طور لحظه‌ای تغییر می‌کند. براساس اعلام طلافروشان، قیمت هر سکه بهار آزادی روز گذشته به ۳۴ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان رسید. قیمت نیم‌سکه نیز ۱۹ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان اعلام شد. مهم‌ترین دلیل افزایش قیمت سکه، رسیدن قیمت دلار به ۵۷ هزار و ۷۰۰ تومان است.

در نظام ارزشی اسلام، پول‌دار بودن اصلاً ارزش نیست؛ حتی بسیاری از خصوصیات نفسانی، جزو ارزش‌ها به‌حساب نمی‌آید؛ اما کارگر بودن، ولو برای خودش کار کند، یک ارزش است؛ به همین‌خاطر رسول اکرم^(ص) دست کارگر را بوسیدند.

اگر همه پول‌های عالم را هم جمع کنند، عنصر کار و کارگر در کنار آن نباشد، همه نیازهای انسان بر زمین می‌ماند. پول را نه می‌شود خورد، نه می‌شود پوشید. آن چیزی که از ثروت انسان‌ها و نعمت‌های روی زمین، نیازهای انسان را تأمین می‌کند، عنصر کار است. کار هم متکی به کارگر است.

۱۳۹۵/۰۲/۰۷

۱۳۶۸/۰۴/۰۵

۱۴۰۱/۰۲/۱۹